

Disputatio juridica inauguralis de usufructu et quemadmodum quis utatur fruatur

<https://hdl.handle.net/1874/341866>

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
USUFRUCTU

Et quemadmodum quis utatur fruatur,

Q U A M
FAVENTE DEO TER. OPT. MAX.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. HERMANNI WITSII,

S. S. Theol. Doctoris, ejusdemque in Inclita Academia Ultrajectina
Professoris Ordinarii, & Ecclesiae ibidem Pastoris facundissimi,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, & Nobilissime
Facultatis JURIDICAE Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in UTROQUE JURE honoribus & Privi-
legiis ritè, ac legitimè consequendis,

Eruditorum examini subicit

CORNELIUS VERHEËE, ZIRIZEA-ZELANDUS;

Ad diem 22. Februarii, horâ locoque solitis.

TRAJECTI AD RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, cl^o l^o LXXXVII.

Nobilissimis Amplissimis & di-
gnitate conspicuis VIRIS,

D. D. JACOBO VERHEYE,
JC^{TO}. nuper in confessum Celsissimorum
& Præpotentum D. D. Ordinum gene-
ralium foederati Belgii delegato Ordina-
rio, nunc vero Illustrissimis Zelandiæ
Ordinibus à Secretis : Parenti :

D. D. CORNELIO de JONGE
ab ELLEMEET, DOMINO ab EL-
LEMEET JC^{TO}. Belgii Foederati Quæ-
stori Generali : Avunculo ,

Theses hæc Inaugurales in grati animi
signum ea qua decet observantia

Offert & inscribit

C. VERHEYE, AUCTOR.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS,

DE

USUFRUCTU

Et quemadmodum quis utatur fruatur.

T H E S I S I.

Servitutes partim sunt reales sive prædiales partim personales, personalis servitus est cum res personæ servit: ejus species sunt usufructus usus & habitatio, inter quas principem locum obtinet usufructus, quem hic tractare decrevimus.

I I.

Definitur usufructus quod sit *jus alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia*: juris nomine venit hic legitima facultas, *utendi fruendi*: duo hæc fere conjungi solent, *uti frui*, licet fructui usus insit, nec interest utrum fructus vel usufructus legatur *l. 14. §. 1. ff. de usu & habit.*, *l. antep. de usufr. leg. alienis rebus*: commune est hoc omni servituti, res enim sua nemini servit, *l. 26. de serv. præd. urban.* additur *salva rerum substantia*: tum ut excludatur quasi usufructus earum rerum quæ usu

A 2

consum-

4 DISPUTATIO JURIDICA

consumuntur, quarum rerum ususfructus proprie non est: tum etiam ut res salva seruetur suo domino, & eam fructuarius non reddat deteriore, sed ipsa utatur ut bonum patremfamilias decet.

I I I.

D. D. cum ususfructum in *causalem* & *formalem* dividunt, duo genera servitutum constituunt, *formalem* habet ex re aliena, qui Dominus non est, *causalem* ipse dominus ex causa proprietatis habet in re sua, *ex l. 21. §. 3. ff. de except. rei judic. & l. 126. de V. O.* sed cum proprie omnis servitus sit in re aliena, non hæc vera & genuina est generis in suas species divisio, sed potius distinctio nominis πολυσημία in sua significata ut docent *ad h. t. Wesemb. in parat. N. 4. Vinnius in comment. Inst. n. 4. Bockelm. ad ff. N. 2.*

I V.

Constituitur ususfructus à lege, Judice, & domino: à lege conceditur patri in bonis adventitiis filiifamilias *l. 6. C. de bon. quaelib. §. 1. Inst. per quas pers. cuique acquir.* etiam in bonis filii emancipati pro parte dimidia, *§. 2. Inst. per quas pers. cuique acquir.* A Judice constituitur ususfructus in judiciis divisiis, veluti communi dividendo, familiæ erciscundæ, finium regundorum, cum, si res commodius expediri non possit, uni proprietatis alteri ususfructus adjudicatur, *§. ult. Inst. de off. jud. l. 6. ff. §. ult. comm. divid. l. 27. ff. fam. ercisc.*

V.

Constituitur etiam ususfructus à domino inter vivos vel ultima voluntate *l. 4. in fine h. t.* ultima voluntate conceditur ususfructus, si legatus sit, *§. 1. Inst. h. t. cor. tit. ff. de usu & usufr. leg. dies legati ususfructus ab adita hæreditate cedit l. 2. quand. dies leg. sed.* Inter vivos autem constituitur ususfructus pactis & stipulationibus

I N A U G U R A L I S. §

nibus non nudis, sed qui ipsum dominium transferre possent, nam ut rerum dominia non transferuntur nudis pactis *l. 20. C. de pact.* ita neque servitutes nudo pacto constitui possunt, sed necessarium est, conventionem aut stipulationem de constituenda servitute facta, subsequuta sit quasi traditio, utque is, cui constituta est, patiente domino, usus sit servitute.

V I.

Constitui usufructus potest in rebus omnibus, e quibus aliqua commoditas aut utilitas percipi potest, sive sint immobiles, sive mobiles ut suppellex, mancipia, jumenta §. 3. *Inst. h. t.* Solæ excipiuntur res quas usu consumi necesse est, cujusmodi sunt vinum, oleum, frumentum, ceteræque res quæ pondere numero & mensura constant, & in genere suo functionem recipere dicuntur, *l. 2. de reb. cred.*, propter utilitatem tamen, in gratiam ultimæ voluntatis, & ut commercia rerum latius paterent, Senatus censuit harum quoque rerum quasi usufructum posse constitui §. 3. *Inst. h. t.*

V I I.

Vestimentorum verus est usufructus, non enim, quæ longo usu consumuntur & detritu deteriora fiunt; usu consumi dicuntur, sed quæ utendo protinus tolluntur & delentur, quarumque non nisi in abusu usus inest, *l. 15. §. 4. ff. de usufr. l. 9. §. pen. ff. usufr. quemadm. cav.* Accursius duo vestium genera facit in explicatione §. 2. *Inst. h. t.*, unum temporalium sive quotidianarum, aliud perpetuarum, ut sunt funebres & scenicæ quarum rarior usus: fictum in temporalibus, in perpetuis verum usufructum constitui putat.

V I I I.

In vero usufructu duplicem præstat usufructuarius cautionem, unum de utendo fruendo ad arbitrium boni viri, alteram de re finito usufructu restituenda *l. 4. h. t. & l. 1. §. 3. ff. usufr. quemadm. cav.* fit hæc cautio per fidejussores aut pignora, nisi obstat inopia, quæ valere facit juratoriam cautionem argumentum *ambent.*

general. de Episcop. & cler. N. 112. cap. 2. videri tamen oportet an eam offerens sit probæ & honestæ vitæ, nam si secus, res fructuaria sequestrari debet apud honestum aliquem & integræ famæ virum, qui usufructuario de fructibus respondeat, in *l. 5. §. 1. ff. ut legat. nom. cav. Gail. 2. observ. cap. 47.*

I X.

Quær. an hæc cautio sit de substantia usufructus, quod nequa potest remitti scilicet ab hærede arg. *l. 71. ff. ad l. falc. l. 46. de pact.*, pater etiam qui habet usumfructum in bonis filii adventitiis immunis est a cautione præstanda. *l. ult. §. 4. C. de bon. que lib. Perez. ad h. t. n. 6.*

X.

Quæritur an testator remittere possit cautionem, de utendo fruendo arbitrio boni viri, & verum est quod non possit, ne detur materia delinquendi, quare optimo jure decisum est: si marito testamento uxoris omnium bonorum usufructus sit relictus, quamvis cautionem prohibuerit, eam nihilominus tamen præstari oportere in *l. 1. ff. h. r.*, quia nemo in testamento suo cavere potest, ut leges in eo locum non habeant. *l. 55. ff. de leg. Gail. lib. 2. observ. cap. 44.*

X I.

Usufructuarius omnium bonorum æs alienum defuncti solvere non tenetur, cum non sit Hæres, cui hoc, ut & legatorum onus, incumbit *l. 1. C. de her. vend. l. 1. & 2. ff. si unus ex plur. her.* Hæres autem debita & legata ex bonis defuncti deducet per venditionem bonorum, secundum ordinem præscriptum in *l. 15. de re jud.*, ita ut quod legati seu debiti nomine solvitur, tam de proprietate quam de usufructu decedat, si autem legata annuè sint solvenda, ad ea tenetur usufructuarius, si reditus sint qui sufficiant ad legatorum solutionem alias bona erunt destrahenda *l. final. C. de bon. que lib. Gail. lib. 2. observ. C. 46. Fachin. lib. 4. Controv. C. 19.*

XII. Cum

XII.

Cum quem sequuntur commoda, eum & incommoda sequi debeant, incumbit fructuario pendere tributa, vectigalia etiam extra ordinem imposita *l. 7. §. 2. h. t.* imo & præterita quæ tamen à proprietatis domino repetere potest, ipsius quoque est ædes reficere, cæteraque facta testis suis sumptibus præstare. Distinguitur tamen, inter impensam magnam & modicam, magnam enim impensam, quam ultra fructuum & reddituum quantitatem, præstitit, proprietarius refundit, & si partes de his controvertant, iudicis arbitrio res decidetur *l. 7. §. 2. l. 27. §. 3. l. 65. hic, l. 7. C. eod. l. 28. de usufr. leg. Capoll. de serv. C. 59. N. 5.*

XIII.

Cæterum, quia omnè rei emolumentum ad usufructuàrium pertinet, ne inutilis esset proprietas, Imperatori placuit eum certis modis extinguì: *§. 1. Inst. h. t.* & primo quidem morte naturali fructuarii, quia personæ tantum debetur & servit eique cohæret, *l. 3. & l. 16. ff. h. t. §. 4. inst. eod.*

XIV.

Ususfructus Reipublicæ relictus centum annis extinguitur *l. 56. ff. de usufr.* longissimum autem spatium ætatis humanæ est centum annorum: diversum est si annum legetur reipublicæ *l. 6. ff. de ann. leg.*

XV.

Finitur quoque ususfructus olim quidem omni capitis diminutione: hodiè maxima tantum & media *l. penult. §. ult. ff. h. t.* non minima, nam si in adoptione, emancipatione statum mutaverit fructuarius non perdit civitatem ergo nec ejus jura *Perez. in l. 3. C. h. t. n. 24.*

XVI. Ex-

X V I.

Extinguitur etiam usufructus non utendo per modum & tempus decennio, inter præsentes, vicennio inter absentes *l. pen. ff. h. r.* puta si non utetur vel per se vel per alium conductorem nempe aut donatarium *l. 38. ff. h. r.*

X V I I.

Usufructu præterea finem imponit consolidatio, cum vel propriarius voluntate, aut facto fructuarii, usumfructum, vel fructuarius voluntate proprietarii proprietatem adipiscitur *l. 3. in fine de usufr. accrescendo, §. seq. eod. §. 3. inst. h. r.*

X V I I I.

Cedendo extraneo nihil agit usufructuarius, quia jus quod habet est personale, sed non quo jus suum extraneo cedit eum ipse amisit, cum cessio sit inefficax, & succedat regula quod per alienationem inutilem nemo amittat jus suum: sed objicit. *l. 66. de jure dot.* ubi dicitur hoc casu usumfructum reverfurum ad proprietarium, sed ibi intelligitur, ubi finitus erit per mortem fructuarii, aut aliam causam, ab eo datam non autem continuo ut notat *Pinellus ad l. 1. C. de bon. mat.*

